

### Опис навчальної дисципліни вільного вибору

|                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|---------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Дисципліна                                        | <b>Вибіркова дисципліна 11</b><br><b>«Соціальна компетентність фахівця спеціальної освіти»</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| Рівень ВО                                         | Перший (бакалаврський) рівень                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Назва спеціальності/освітньо-професійної програми | 016 Спеціальна освіта / Корекційна психопедагогіка та логопедія                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| Форма навчання                                    | денна                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| Курс, семестр, протяжність                        | 4 (8 семестр), 5 кредитів ЄКТС                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| Семестровий контроль                              | залік                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| Обсяг годин (усього: з них лекції/практичні)      | 150 год, з них: лекц. – 14 год, практ. – 40 год.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| Мова викладання                                   | українська                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| Кафедра, яка забезпечує викладання                | Спеціальної та інклюзивної освіти                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Автор дисципліни                                  | Доктор педагогічних наук, професор кафедри спеціальної та інклюзивної освіти<br><b>Сидорук Ірина Ігорівна</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| <b>Короткий опис</b>                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| Вимоги до початку вивчення                        | <p>Для засвоєння дисципліни використовують базові знання, вміння і навички з педагогіки, психології, основ педагогічної майстерності.</p> <p><i>Мета викладання вибіркової дисципліни</i> – сформувати у майбутніх фахівців у галузі спеціальної освіти соціальну компетентність через осмислення її структури та змісту, мотивування та формування настановлень у студентів на соціально-професійний саморозвиток, розробку та побудову індивідуальної траєкторії соціо професійного розвитку та формування соціальної компетентності.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| Що буде вивчатися                                 | <p><i>Змістовий модуль 1.</i> Теоретичні основи формування соціальної компетентності особистості.</p> <p><b>Тема 1.</b> Загальна характеристика міжособистісного спілкування.</p> <p><b>Тема 2.</b> Міжособистісна взаємодія.</p> <p><i>Змістовий модуль 2.</i> Концептуальні основи формування соціальної компетентності майбутніх фахівців у галузі спеціальної освіти.</p> <p><b>Тема 3.</b> Вимоги до фахової підготовки соціально компетентних фахівців у галузі спеціальної освіти.</p> <p><b>Тема 4.</b> Концептуальні підходи до визначення змістової сутності поняття «соціальна компетентність майбутніх фахівців».</p> <p><b>Тема 5.</b> Структура соціальної компетентності фахівців у галузі спеціальної освіти.</p> <p><i>Змістовий модуль 3.</i> Практичні аспекти формування соціальної компетентності майбутніх фахівців у галузі спеціальної освіти.</p> <p><b>Тема 6.</b> Можливості освітнього середовища закладу</p> |

|                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                              | <p>вищої освіти у формуванні соціальної компетентності особистості.</p> <p><b>Тема 7.</b> Соціальне партнерство у сфері освіти та роль соціальної компетентності особистості в цьому процесі.</p> <p><b>Тема 8.</b> Менторство та роль менті у соціо професійному становленні особистості.</p> <p><b>Тема 9.</b> Інструментарій з формування соціальної компетентності особистості.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| Чому це цікаво/треба вивчати | <p>Глобальні зміни, швидкий технічний прогрес, віртуалізація соціального середовища, зростаюча поляризація українського соціуму, негативні суспільні явища (булінг у дитячому та молодіжному колективах, мобінг на робочому місці, насильство в сім'ях, наркоманія тощо) впливають на розвиток усіх сфер і галузей суспільного життя, спричиняють зміни на особистісному й суспільному рівнях та актуалізують значущість проблеми формування соціально компетентної особистості фахівця. Особливо це стосується працівників соціальної сфери, соціономічних професій, зміст діяльності яких пов'язаний із безпосередньою взаємодією з клієнтами, людьми і їх групами, громадою, соціальними інституціями, а соціальна компетентність є основним інструментом професійної взаємодії.</p> <p>Як інтегративна характеристика особистості та результат її фахової підготовки, соціальна компетентність майбутнього фахівця спроможна забезпечити вихід за межі нормативної діяльності, створення, трансляцію і передачу цінностей, зумовити особистісний, соціальний розвиток клієнта. Вона передбачає здатність співпрацювати, контактувати, брати соціальну відповідальність за наслідки власних вчинків, взаємодію з об'єктами та суб'єктами професійної діяльності, соціальним середовищем; є необхідною умовою якісної фахової підготовки, ефективності майбутньої професійної діяльності, конкурентоспроможності на ринку праці і результативності процесів професіоналізації.</p> |

|                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|-----------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>Чому можна навчитися (результати навчання)</p>                           | <p><b>РН7.</b> Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом.</p> <p><b>РН16.</b> Приймати обґрунтовані рішення з урахуванням цілей, ресурсних і законодавчих обмежень, ціннісних орієнтирів.</p> <p><b>РН17.</b> Мати навички самостійного навчання та пошуку необхідної інформації.</p> <p><b>РН 21.</b> Здатність до ділових комунікацій у професійній сфері, знання основ ділового спілкування; стійкі навички усного й писемного мовлення, зорієнтованого на професійну специфіку; навички оперування фаховою термінологією.</p> <p><b>РН 22.</b> Володіння базовими уявленнями про основи філософії освіти, психології, педагогіки, що сприяють розвитку загальної культури й соціалізації осіб з особливими освітніми потребами; здатність брати участь у професійних дискусіях та інтерактивних обговореннях, логічно аргументуючи власну точку зору.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| <p>Як можна користуватися набутими знаннями й уміннями (компетентності)</p> | <p>У результаті вивчення дисципліни студент повинен володіти такими <i>компетентностями</i>:</p> <p><b>інтегральна:</b> здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми спеціальної та інклюзивної освіти у процесі корекційно-педагогічної, діагностико-консультативної, дослідницької та культурно-просвітницької діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій і методів дефектології і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p><b>Загальні:</b></p> <p><b>ЗК-1.</b> Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p><b>ЗК-2.</b> Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p><b>ЗК-3.</b> Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p><b>ЗК-4.</b> Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p><b>ЗК-5.</b> Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p><b>ЗК-6.</b> Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.</p> <p><b>ЗК-7.</b> Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p><b>ЗК-8.</b> Здатність працювати в команді.</p> |

|                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|-------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                       | <p>ЗК-9. Здатність до міжособистісної взаємодії.</p> <p>ЗК-10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p><b>Спеціальні:</b></p> <p>СК-6. Здатність працювати в команді, здійснювати комплексний корекційно-педагогічний, психологічний та соціальний супровід дітей з особливими освітніми потребами, в тому числі з інвалідністю в різних типах закладів.</p> <p>СК-7. Здатність дотримуватися вимог до організації корекційно-розвивального освітнього середовища.</p> <p>СК-8. Готовність до діагностико-консультативної діяльності.</p> <p>СК-11. Здатність дотримуватися основних принципів, правил, прийомів і форм суб'єкт-суб'єктної комунікації.</p> <p>СК-14. Здатність до роботи із спільнотою – на місцевому, регіональному, національному, європейському і більш широкому глобальному рівнях з метою формування толерантного, гуманного ставлення до осіб з особливими освітніми потребами, розвитку здатності до рефлексії, включаючи спроможність обдумувати як власні, так й інші системи цінностей.</p> <p>СК-15. Здатність аргументовано відстоювати власні професійні переконання, дотримуватись їх у власній фаховій діяльності.</p> <p>СК-16. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.</p> <p>СК-17. Здатність самостійно освоювати нові науково-педагогічні, корекційні, ергономічні та оздоровчі теорії та технології; забезпечувати фізичний розвиток, корекцію, реабілітацію і зміцнення здоров'я осіб з особливими освітніми потребами на засадах педагогічної інноватики.</p> <p>СК-18. Здатність будувати педагогічні й соціальні стосунки на основі загальнолюдських та національних цінностей; поєднувати сучасну спеціальну та інклюзивну освітню практику з глибоким осмисленням теорій і технологій видатних педагогів, психологів, лікарів, філософів.</p> |
| <p>Інформаційне забезпечення та/або web-посилання</p> | <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Гоулман Д. Эмоциональный интеллект: ценное практическое руководство по развитию и совершенствованию эмоций человека. Москва: Хранитель, 2008. 476 с.</li> <li>2. Грабовська С. Л., Чолій С. М. Соціальна активність в процесі соціалізації особистості: [зб. наук. праць. Ін-ту психології ім. Г. С. Костюка АПН України]/за ред. С. Д. Максименка. Т. XII. Ч. 1. Київ, 2010. С. 171–181.</li> <li>3. Сидорук І.І. Теорія і методика формування соціальної компетентності майбутніх соціальних працівників у процесі фахової підготовки: дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.05. Тернопіль, 2021. 699 с.</li> <li>4. Докторович М. О. Соціальна компетентність: співвідношення наукових категорій. Матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної конференції «<i>Наука та освіта</i>». 2006. Т. 2: Педагогічні науки. Дніпропетровськ, 2006. С. 81–89.</li> </ol>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |

|                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|-----------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                 | <p>5. Коханова О. П. Психологія партнерської взаємодії в освіті: навч.-метод. посіб. Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, Ін-т психол. та соц. педагогіки. Київ, 2011. 103 с.</p> <p>6. Кочарян О. С., Фролова Є. В., Павленко В. М. Структура мотивації навчальної діяльності студентів: навч. посіб. Харків: Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського «Харк. авіац. ін.-т, 2011. 40 с.</p> <p>7. Краснощок І. П. Індивідуальна освітня траєкторія студента: теоретичні аспекти організації. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. Запоріжжя, 2018. Вип. 60, т. 1. С. 101–107.</p> <p>8. Куницына В. Н., Казаринова Н. В., Погольша В. М. Межличностное общение: учеб. для вузов. Санкт-Петербург: Питер, 2001. 544 с. С. 331.</p> <p>9. Лякішева А. В. Соціальна поведінка і групова взаємодія: монографія. Луцьк: Вежа-Друк, 2014. 368 с.</p> |
| Здійснити вибір | <b><u>«ПС-Журнал успішності-Web»</u></b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |